

رویکرد باراک اوباما در قبال منطقه بالکان

گزارش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال اساسی است که با ورود باراک اوباما در ۲۰ ژانویه ۲۰۰۹ به کاخ سفید و تکیه بر کرسی ریاست جمهوری آمریکا، وی چه سیاستی را در قبال منطقه بالکان در پیش خواهد گرفت؟ به عبارت دیگر آیا منطقه بالکان از اولویت‌های سیاست خارجی آمریکا در دوران ریاست جمهوری وی خواهد بود؟ آیا وی اساساً به دنبال تغییری در این منطقه هست یا خیر؟

درون جامعه آمریکا و حتی در سطح جهان ایجاد نمود و اکنون بسیاری از کشورهای جهان هرکدام براساس منافع ملی خود در انتظار ایجاد تغییراتی در سیاست خارجی دولت اوباما نسبت به کشورشان هستند. هرچند ظهور "پدیده اوباما" در ذات خود حداقل در جامعه آمریکا تغییرات اجتماعی عمیق به خاطر استقبال داخلی و حتی جهانی از اوباما، تغییر نقش و جایگاه سیاه پوستان به عنوان یک عامل مهم در آمریکا و همچنین برجسته‌تر شدن نقش اقلیت‌ها را به همراه خواهد داشت و این تغییرات اجتناب‌ناپذیر می‌باشد و جامعه آمریکا بی‌شک متأثر از آن خواهد شد، اوباما برای اولین بار یک واقعه تاریخی را در آمریکا رقم زد و دایره رؤسای جمهور سفید پوست آمریکا را شکست.

آیا رئیس جمهور سیاه پوست آمریکا قادر است خدشه‌هایی که به موقعیت آمریکا در جهان وارد شده

بی‌تردید انتخابات اخیر ریاست جمهوری آمریکا یکی از پربیننده‌ترین انتخابات دنیا بود و بسیاری تا آخرین لحظات به دنبال نتیجه آن و به عبارتی پیروزی "باراک اوباما" بودند.^۱

برآیندهای جهانی نشان می‌داد که این اقبال عمومی از اوباما در ضمیر ناخودآگاه بسیاری از مردم جهان از یک سو به خاطر ترویج خشونت، جنگ‌طلبی و لشکرکشی بوش و طیف نومحافظه‌کاران و از سوی دیگر به خاطر نوع نگاه و سیاست‌های طیف دموکرات و برنامه‌های شخص اوباما و شاید فراتر از آن به خاطر سیاه‌پوست بودن وی است.

سیاست‌ها و شعارهای تبلیغاتی باراک اوباما با تمرکز بر شعار تغییر و بله، ما می‌توانیم^۲ انتظارات زیادی را در

۱. برخی نظرسنجی‌ها تا قبل از برگزاری انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در اروپا حاکی از این بود که چنانچه این انتخابات در اروپا برگزار شود، بی‌شک اوباما پیروز خواهد شد.

2 . Yes, We Can

برطرف نماید؟ آیا او باما قادر به بازسازی اعتبار و جایگاه بین‌المللی آمریکا که داعیه ابرقدرتی جهان را داشت، می‌باشد؟ آنچه مسلم است او باما اهدافی والاتر از آنها را در سر دارد و به دنبال ایفای نقشی همچون میخائیل گورباچف رئیس‌جمهور اسبق اتحاد جماهیر شوروی که با اتخاذ سیاست گلاسنوست و پروستاریکا مقدمات تجزیه شوروی را فراهم نمود، نیست.

زیگنو برژینسکی مشاور امنیتی جیمی کارتر و از نظریه‌پردازان برجسته آمریکا که در خلال انتخابات ریاست جمهوری آمریکا از او باما حمایت کرد، بر این اعتقاد است که: او باما گسست تاریخی جهان را درک کرده است و قادر است جایگاه آمریکا را در جهان اصلاح کند. او باما می‌تواند در انجام این تغییر به آمریکا کمک کند.^۱

صدای انتظار ایجاد تغییرات در آمریکا و جهان آنقدر زیاد بوده است که هجر الدین سومون^۲ سفیر سابق بوسنی و هرزگوین در ترکیه و نویسنده برجسته کروات - بوسنی هم می‌گوید: در طول تاریخ انسان‌ها این چنین تمام امیدهای بشر را در قالب یک انسان معمولی (او باما) نریخته بودند که امروز منتظرند تا او باما بتواند امیدهای بشر را برای جهانی بهتر به واقعیت تبدیل کند ولی آنچه که روشن است این است که او ما را ناامید خواهد کرد.^۳

اینکه آقای او باما موفق خواهد شد یا خیر، چندان قابل پیش‌بینی نیست و پیشگویی هم نمی‌توان کرد، ولی پرواضح است که وقوع اتفاقات پیش‌بینی نشده در درون جامعه آمریکا و در سطح جهان که با منافع ملی آمریکا هم در ارتباط خواهد بود، موانع و چالش‌هایی را احتمالاً برای تغییرات مورد نظر او باما ایجاد خواهد کرد که او را

حداقل در رسیدن به برخی اهداف مهم ناکام خواهد گذاشت، چرا که مبارزه برای رسیدن به قدرت و روبرو شدن با واقعیت‌های چالش‌زا پس از به قدرت رسیدن یکی نیست.

بحران مالی جهانی اولین نمونه و چالش فراروی باراک او باما است. انفجار عظیم در هتل‌های ۵ ستاره مومبای (بمبئی) که برخی از آن به عنوان ۱۱ سپتامبر شبه‌قاره هند یاد کردند، با توجه به حساسیت و پیچیدگی‌های منطقه و شبه‌قاره هند و نقش گروه‌های تندرو و افراطی در این منطقه به ویژه در پاکستان و افغانستان از دیگر شاخص‌ها و نمونه‌هایی است که می‌تواند در آینده او باما را با مشکلات عدیده‌ای مواجه نماید.

گزارش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال اساسی است که با ورود باراک او باما در ۲۰ ژانویه ۲۰۰۹ به کاخ سفید و تکیه بر کرسی ریاست جمهوری آمریکا، وی چه سیاستی را در قبال منطقه بالکان در پیش خواهد گرفت؟ به عبارت دیگر آیا منطقه بالکان از اولویت‌های سیاست خارجی آمریکا در دوران ریاست جمهوری وی خواهد بود؟ آیا وی اساساً به دنبال تغییری در این منطقه هست یا خیر؟

منطقه بالکان: رویکردهای موجود در زمینه اولویت یا عدم اولویت دولت او باما

کشورهای منطقه بالکان نیز همانند سایر ممالک جهان براساس منافع ملی خود در انتظار ایجاد تغییراتی در سیاست‌های آمریکا در قبال کشورشان هستند و از پیروزی آقای او باما استقبال نمودند. در این راستا کوزوو به دنبال نوع خاصی از تغییرات در جهت منافع خود است، صربستان هم خواستار تغییر رفتار آمریکا در قبال کشورش براساس منافع ملی خود می‌باشد. نوع نگاه و خواست

۱. ماهنامه همشهری دیپلماتیک، فهم مشترک، شماره ۲۵، خرداد ۱۳۸۷.

۲. Hajrdin Somun

۳. www.todayszaman.com

مقدونیه و یونان از اوباما نیز متفاوت است. این پارادوکس مهمی است که اکنون آقای اوباما با آنها مواجه است که به هیچ وجه قابل جمع با یکدیگر نیستند و بی شک اوباما و دستگاه دیپلماسی، دفاعی و امنیتی آمریکا هم براساس منافع ملی آمریکا که مهمترین اصل سیاست خارجی این کشور را تشکیل می دهد، تصمیم گیری و سیاست گذاری خواهند نمود.

از زمان آغاز مبارزات انتخاباتی در آمریکا، نسبت به سیاست خارجی باراک اوباما در قبال منطقه بالکان دو رویکرد ظهور کرد: رویکرد بی توجهی اوباما به منطقه بالکان (عدم اولویت و عدم تغییر)

در این رویکرد منطقه بالکان در سیاست خارجی اوباما جایگاهی ندارد و لذا در دوره وی توجهی به مشکلات این منطقه نخواهد شد. اینکه اوباما و طیف حامی وی در خلال مبارزات انتخاباتی هیچ گونه موضع گیری در قبال مسائل بالکان نداشته و نامی از مسائل و مشکلات بالکان نبرده اند خود گویای این سیاست می باشد. این رویکرد بر این اعتقاد است که نه تنها منطقه بالکان در سیاست خارجی اوباما اولیتی ندارد، بلکه هیچ گونه تغییری به نفع ملل رنج کشیده این منطقه داده نخواهد شد.

آقای وسلا در گزارش کوتاه خود با عنوان در حاشیه نظم نوین جهانی^۱ با این نگاه که انتخاب اوباما هیچ گونه تغییری را برای منطقه بالکان به همراه نخواهد داشت، می نویسد: هم کشورهای بالکان و هم اروپا بزودی به این واقعیت خواهند رسید که رئیس جمهور جدید منتخب آمریکا، رئیس جمهور اروپا نخواهد بود. وی ارتباطی با جنگ سرد نداشته و درکی هم از آن ندارد در حالی که

1 . On The periphery of the New World Order

اروپا در این رابطه نقش اساسی ایفا نمود. زمانی که اروپای شرقی در مرکز بحث و جدل در خصوص نظم نوین جهانی بود، اوباما در تصمیم سازی های خارجی در دهه ۹۰ چندان در مسائل مهم جهانی ایفای نقش ننموده است.^۲

وی می افزاید رئیس جمهور منتخب آمریکا به دنبال "دیپلماسی قدرت های بزرگ"^۳ نخواهد رفت. اوباما در شعارها، سیاست ها و برنامه های انتخاباتی خود سخنی از منطقه بالکان نکرد، در عوض به دنبال مدیریت برخی فرایندهای جهانی که فراتر از مرزهای دولت-ملت هاست، می باشد. به عنوان مثال وی علاقمند به ورود در مسائل و مشکلات کهنه و ریشه دار جهانی مثل قاچاق مواد مخدر در آمریکای لاتین، موضوع مدارس مذهبی در پاکستان و حتی در روستاهای اندونزی می باشد.

به نظر می رسد اوباما بر عکس جورج بوش جاه طلبی های زیادی برای "صدور دموکراسی" در جهان ندارد، اما به دنبال رسیدن به اهداف خاصی است. وی برای بازگرداندن افغانستان به یک الگوی دولت دموکراتیک تلاش نمی کند، بلکه به دنبال "توقف تروریسم" است که از آنجا نشأت می گیرد. اوباما خواستار مقابله اروپا با مشکلات حاشیه ای، همگرایی با کشورهای پیرامون و ایفای نقش عمده در نظم نوین جهانی است. اولویت های اوباما مبارزه با گسترش سلاح های هسته ای و تروریسم، تغییرات آب و هوایی و عدم وابستگی به انرژی خاورمیانه می باشد. آمریکا به این نتیجه رسیده است که در فضای کنونی جهان سلطه محوری آمریکا امکان پذیر نیست.^۴

2 . Vessela, Tcherenva, On The periphery of the New World Order, Tirana Times (weekly), 14_20 Nov, 2008

3 . Great Power Diplomacy

4 . Vessela, Tcherenva, On The periphery of the New World Order, Tirana Times (weekly), 14_20 Nov, 2008

آقای دانیل سرور، رئیس بخش بالکان در مؤسسه صلح ایالات متحده آمریکا هم بر این اعتقاد است که پس از انتخابات آمریکا، منطقه بالکان در اولویت‌های سیاست خارجی اوپاما نخواهد بود و اگر هم قرار داشته باشد در انتهای فهرست دولت وی قرار خواهد گرفت. وی نیز بر این نکته تأکید می‌کند که اوپاما مجبور است ابتدا تمام توان و نیروی خود را صرف بحران مالی جهانی، مسائل و معضلات بزرگ جهانی نظیر موضوع عراق، افغانستان، ایران و کره شمالی نماید.^۱

رویکرد بالکان به عنوان یکی از اولویت‌های دولت اوپاما رویکرد دوم برعکس نگاه اول بر این اعتقاد است که هر چند اوپاما در مبارزات انتخاباتی خود موضعی در مورد آینده منطقه بالکان و خاصه کوزوو اتخاذ نموده و به مسائل این منطقه نپرداخته ولی همواره مسائل بالکان یکی از دغدغه‌های وی بوده است. براساس این رویکرد، وی در موضوع کوزوو در سنا و خارج از آن همواره به نفع دولت و ملت کوزوو وارد شد و از استقلال کوزوو و برقراری صلح و ثبات کوزوو و منطقه حمایت‌های بسیاری کرده است. ولی به دلیل مسائل حاد جهانی نظیر بحران مالی، مسائل ایران، عراق و افغانستان و مسائل داخلی آمریکا، وی بیشتر بر آنها تمرکز نمود. ضمناً بر اساس یک اصل کلی باید میان شعارها و برنامه‌های دوران انتخاباتی و سیاست‌های پس از انتخابات تمایز قائل شد.

آقای ویلیام مونتگومری^۲ سفیر سابق آمریکا در بلگراد در این خصوص معتقد است که منافع واشنگتن در منطقه بالکان افزایش خواهد یافت. وی می‌افزاید به دلیل انتخاب جوزف بایدن به عنوان معاون رئیس جمهور، توجه دولت جدید به منطقه بالکان بیشتر خواهد شد. به نظر وی

1 . www.irdiplomacy.ir
2 . William Montgomery

برخلاف دولت بوش که توجه کمتری به بالکان و تمرکز بر سایر مناطق جهان داشت، دولت جدید آمریکا به این منطقه توجه و تمرکز بیشتری خواهد نمود. به نظر وی آمریکا نمی‌خواهد همه امور بالکان را به اروپا واگذار کند و از نفوذ خود بکاهد.^۳

سفر ریچارد هولبروک^۴ مشاور شخصی اوپاما به کوزوو در زمان مبارزات انتخاباتی اوپاما و اعلام حمایت اوپاما از کوزوو به مقامات پریشینا از جمله نمونه‌های بارز این رویکرد و خلاف دیدگاه قبلی است که معتقد بود اوپاما هیچ سخن یا برنامه‌ای برای بالکان ندارد.^۵

اوپاما همچنین در مصاحبه با روزنامه آلبانیایی - آمریکایی ایلیریا^۶ ضمن اعلام حمایت قوی از کوزوو افزوده بود که به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا از توسعه اقتصادی کوزوو قویاً حمایت خواهد کرد چرا که این اقدام گامی به سمت دموکراسی است. اتفاقاً اوپاما نه تنها از تصمیم آمریکا برای شناسایی استقلال کوزوو حمایت نموده، بلکه با صدور بیانیه‌ای^۷ مجزا، این موضوع را مورد حمایت رسمی قرار داده بود. در بیانیه اوپاما آمده است: آمریکا باید به کوزوو در ساخت کشوری دموکراتیک و برقراری نظم، امنیت، حاکمیت قانون و تضمین رعایت و احترام به حقوق بشر کمک کند. اعلام استقلال کوزوو به یک سلسله تحولات خونین پایان داد. استقلال کوزوو یک وضعیت منحصر به فرد است. امید است دولت و مردم کوزوو اثبات نمایند که نمونه مثبتی از دولت دموکراتیک و حاکمیت قانون می‌باشند. همه مردم کوزوو از آلبانی تبارها

3 . www.b92.net. Obama win means ' greater Focus on Balkans

4 . Richard Holbrook

5 . www.newskosowarreport.com

6 . Illyria Newspaper

۷. بیانیه اوپاما در خصوص شناسایی کوزوو بسیار زیرکانه و هوشیارانه می‌باشد. وی ضمن شناسایی استقلال کوزوو و حمایت از آینده آن، از صربستان هم حمایت مناسب به عمل آورده است. به عبارتی با اتخاذ سیاستی دو پهلو و مرضی‌الطرفین به نوعی هم به نعل زده است و هم به میخ.

تا صرب‌تبارها باید آزادانه و با تحمل یکدیگر زندگی کنند و حقوق اقلیت‌ها باید محترم شمرده شود. صربستان و مردم آن هم طی یک دهه گذشته متحمل رنج‌های فراوانی شده‌اند، لذا صرب‌ها هم باید به آینده‌ای شکوفا و صلح‌آمیز امیدوار باشند. صربستان متعلق به اتحادیه اروپاست و باید به ساختارهای یورو - آتلانتیک بپیوندد. صربستان و اتحادیه اروپا باید روابط خود را تعمیق و تحکیم بخشند. من افتخار می‌کنم که در خدمت مردم آمریکا از شهروندان عادی تا نظامیان هستم، کسانی که سخت تلاش می‌کنند تا صلح و ثبات در بالکان را برقرار کنند. آمریکا باید با متحدان اروپایی خود به تلاش‌هایش برای برقراری صلح و شکوفایی منطقه ادامه دهد. با حمایت ما، صربستان و کوزوو می‌توانند به الگوهای رشد اقتصادی کشورهای دموکراتیک تبدیل شوند و آینده روشنی را برای مردم خود به ارمغان آورند.^۱

اوباما: استقبال یا عدم استقبال کشورهای منطقه بالکان
درخصوص استقبال یا عدم استقبال از اوباما و سیاست‌ها و برنامه‌های وی توسط کشورهای منطقه، از زمان مبارزات انتخاباتی وی سه دیدگاه در میان مردم و دولتمردان منطقه شکل گرفته است. دیدگاه اول از شخص اوباما و سیاست‌های وی استقبال نمود، دیدگاه دوم مخالف پیروزی اوباما و به عبارتی دموکرات‌ها بود و براساس دیدگاه سوم دولتمردان و رهبران بسیاری از کشورهای منطقه (به استثنای صربستان) مخالف پیروزی اوباما و موافق پیروزی مک‌کین بودند، ولی مردم به طور عموم در انتظار پیروزی اوباما بودند و به همین منظور از "اقبال عمومی" در مقدمه از آن یاد گردید.

رهبران کشورهای منطقه به استثنای مقدونیه در مجموع از پیروزی اوباما استقبال نمودند هر چند همه آنها بدون استثنا با ارسال پیام تبریک، این پیروزی را به وی تبریک گفتند. تقریباً اکثر مقامات کشورهای منطقه در همان ساعات یا روزهای اول پیروزی، با ارسال پیام تبریک یا تماس تلفنی یا اظهار نظر رسانه‌ای این انتخاب را به وی تبریک گفتند و جالب اینکه در برخی کشورها نظیر بوسنی و هرزگوین و آلبانی مردم همانند آمریکائی‌ها به جشن و شادی پرداختند.

فاتمیر سیدئو رئیس جمهور کوزوو که از انتخاب اوباما بسیار مسرور شده بود در پیام خود از اوباما به عنوان "مهمترین شخص در جهان" یاد کرد و افزود آلبانیایی‌ها و تمام جهان، شب بدون خوابی را برای اعلام نتایج انتخابات سپری نمودند.^۲

آلبانی از دیگر کشورهای منطقه بود که از پیروزی اوباما استقبال کرد. پس از پیروزی اوباما، مقامات عالی‌رتبه آلبانی و همچنین رهبران احزاب حاکم و مخالف همگی از پیروزی وی استقبال نمودند.

بریشا نخست‌وزیر آلبانی هم گفت: آمریکایی‌ها در چهل و پنجمین سالگرد جنبش مدنی مارتین لوتر، رئیس جمهور خود را انتخاب کردند. پیروزی اوباما تاریخی‌ترین پیروزی نه تنها برای مردم آمریکا بلکه برای کل بشریت بود. وی افزود با آمدن اوباما ابعاد جدیدی در روابط دو کشور ایجاد خواهد شد. رهبر حزب مخالف هم پیروزی اوباما را "پیروزی نسل جدید" ذکر نمود.^۳

روابط صربستان و آمریکا از زمان جورج بوش به دلیل موضوع کوزوو پرتنش شده بود. اکنون با روی کار

2 . <http://ecfr.eu/cintent/entry/comentary>

3 . www.ekathimerini.com. Or . Albanian Daily News, 24/Oct/2008

1 . <http://2008central.net/2008/02/17/obama-and-clinton-statements-on-kosovo-independence>

آمدن اوپاما مقامات صرب به بهبود روابط دو کشور امیدوار هستند و حتی فراتر از آن در انتظار تغییرات دموکراتیک در روابط بلگراد - واشنگتن می‌باشند. البته پیروزی دموکرات‌ها همواره مورد استقبال بلگراد بوده است. بلگراد معتقد بود در صورت پیروزی مک‌کین که طرفدار حمله ناتو به بلگراد بود، هیچ تغییری در برنامه‌های دولت وی در قبال بلگراد ایجاد نخواهد شد، اما اکنون حداقل امیدی به وجود آمده است که اوپاما می‌تواند تغییرات حداقلی در منطقه به وجود آورد.

یرمیک وزیر امور خارجه صربستان پیروزی اوپاما را روزی تاریخی برای حیات سیاسی آمریکا و حتی جهان برشمرد و افزود: جهان منتظر تغییر است و یقیناً این تغییر در آینده رخ خواهد داد. باید منتظر باشیم تا نوع تغییرات را مشاهده کنیم. من از طرف دولت صربستان این اطمینان را می‌دهم که روابط دو کشور در آینده به مراتب بیشتر از دولت قبلی بهبود و گسترش خواهد یافت.¹

مقدونیه تنها کشور منطقه بود که از انتخاب اوپاما ابراز خرسندی نمود و قبل از برگزاری انتخابات هم براساس نظرسنجی‌های به عمل آمده، بیشترین آرا را به نفع مک‌کین داد و خواستار پیروزی مک‌کین بود. دلیل این مخالفت آن است که اوپاما در اوت ۲۰۰۷ به عنوان عضو کمیته روابط خارجی سنا، قطعنامه‌ای را امضا کرده بود. قطعنامه‌ای که از مقدونیه خواسته بود در مذاکرات خود با آتن درخصوص نام مقدونیه قدم‌های سازنده‌تر بردارد. این قطعنامه صراحتاً اولویت را به یونان داده بود و حتی براساس آن یک کمک ۳۰۰ میلیون دلاری به این

کشور اعطا کرد. مقامات مقدونیه از اوپاما به عنوان "دشمن مردم مقدونیه" یاد کردند.^۲ البته به زعم بالکان‌شناسان بعید است اوپاما به عنوان رئیس جمهور در مسائل جزئی نظیر موضوع چالش نام مقدونیه میان این کشور و یونان وارد شود. در میان مردم مقدونیه، اوپاما به "طرفدار یونان"^۳ و جان مک‌کین "طرفدار مقدونیه"^۴ مشهورند.

رئیس جمهور مقدونیه پس از انتخاب اوپاما گفت: وی امیدوار است که انتخابات تاریخی آمریکا تغییر رویکرد عمده‌ای در سیاست خارجی آمریکا نسبت به مقدونیه نداشته باشد. ضمن اینکه کمک آمریکا به توسعه، ثبات، صلح و امنیت منطقه بسیار ارزشمند است. وی ضمن ارسال پیام تبریک برای اوپاما خواستار گسترش روابط فیما بین در دوره جدید گردید.^۵ مقدونیه‌ای‌ها باتوجه به حمایت اوپاما از یونان نسبت به آینده و نام کشورشان نگران هستند.

برای بوسنی و هرزه گوین کشور موزائیک قومیت‌های مختلف، هر دو طیف دارای طرفدارانی در بین مردم و مقامات بودند. مک‌کین از آغاز طرفدار ثابت بوسنی بود. وی در سال ۱۹۹۶ یکی از حامیان کلیدی قطعنامه حمایت از مأموریت نیروهای حافظ صلح آمریکا بود و از بمباران صربستان در سال ۱۹۹۹ توسط ناتو حمایت کرد. جوزف بایدن هم طی حمله صربستان به بوسنی همواره از این کشور حمایت می‌نمود. مردم بوسنی و هرزه گوین به خاطر جوزف بایدن، پیروزی اوپاما را در کشورشان جشن گرفتند.^۶

2. <http://www.sofiaecho.com/article/maccain-obama-and-the-balkans>

3. Pro-Greece

4. Pro-Macedonia

5 / www.balkaniansight.com

6 <http://www.sofiaecho.com/article/maccain-obama-and-the-balkans>

1. www.ekathimerini.com

رئیس جمهور کرواسی آقای مسیچ هم با ارسال پیام تبریکی به اواما ضمن تبریک این پیروزی به وی، خواستار توجه بیشتر وی به منطقه بالکان شد. در پیام وی آمده است: منطقه بالکان هنوز با پیامدهای جنگ‌هایی که به فروپاشی یوگسلاوی سابق منجر شد، دست و پنجه نرم می‌کند. وی همچنین خواستار گشودن فصل جدیدی در روابط دو کشور شد و افزود شما در مبارزات انتخاباتی خود نشان دادید که جهان مدرن را درک می‌کنید و آماده مقابله با چالش‌های جهانی فراروی هستید.^۱

ارزیابی

۱. به نظر می‌رسد آمریکا به این نتیجه رسیده است که در فضای کنونی جهان سلطه‌محوری آمریکا امکان‌پذیر نیست و لذا اواما خواستار ایفای نقش بیشتر از سوی اروپا به عنوان یک قدرت برتر در نظم نوین جهانی، مقابله با مشکلات حاشیه‌ای و همچنین همگرایی با کشورهای پیرامونی است. اگر این فرض صحیح باشد که با توجه به حوزه نفوذ و حاشیه امنیتی اروپا، اواما به دنبال واگذاری امور بالکان به اروپا به عنوان قدرت برترست، چنین می‌توان برداشت نمود که رئیس جمهور منتخب به دنبال ایجاد و تثبیت ساختار نظام بین‌الملل براساس نظام چندقطبی و گذر از دوران گذر کنونی است. واگذاری نیروهای حافظ صلح سازمان ملل موسوم به "یونمیک"^۲ به نیروهای مدنی اروپا موسوم به "یولکس"^۳ شاید در همین راستا صورت می‌گیرد. البته دیدگاه ضعیف‌تری هم وجود دارد که آمریکا نمی‌خواهد همه امور بالکان را به اروپا واگذار کند و از نفوذ خود در این منطقه یا جهان بکاهد.

۲. به‌رغم رویکردهای مختلف درخصوص سیاست خارجی دولت اواما مبنی بر اولویت یا عدم اولویت دولت جدید آمریکا به منطقه پرتلاطم بالکان، به نظر می‌رسد آمریکا نمی‌تواند منطقه پرتنش و مهم بالکان که سیاست‌های جهانی را هم متأثر از خود خواهد کرد، نادیده بگیرد. اگر این موضوع در سطح کلان تحلیل گردد بی‌شک دولت اواما در سیاست خارجی خود به آن توجه خواهد کرد و برای بالکان اولویت‌های خاص خود را لحاظ خواهد نمود.

در گزارش فوق به مواردی اشاره گردید که شخص اواما نه تنها در خلال مبارزات انتخاباتی به مسائل حاد بالکان توجه داشته بلکه قبل از آن نیز به مسائل این منطقه توجه می‌نمود و لذا یکی از اولویت‌های دولت آتی اواما مسائل منطقه بالکان خواهد بود، اما چنانچه این موضوع در سطح خرد تحلیل گردد شاید بتوان اذعان نمود که اواما در مقایسه با برخی مسائل جهانی و منطقه‌ای و یا کشورهای جهان که بارها به آنها اشاره یا اتخاذ مواضع نموده، نسبت به مسائل بالکان برنامه خاص و مدونی نداشته و اولویتی برای آن قائل نبوده است ولی این به معنی بی‌تفاوتی وی نسبت به تحولات بالکان نخواهد بود.

۳. موضوع کوزوو در قلب بالکان امروزه مهمترین مشکل و معضل این منطقه است که اواما به عنوان رئیس جمهور آمریکا و به منظور به سرانجام رساندن فرآیند شناسایی کوزوو و تحکیم و تثبیت آن به عنوان کشوری مستقل مجبور است به آن توجه ویژه داشته باشد و نقش حقیقی و حقوقی خود را ایفا نماید. اواما نمی‌تواند این نوزاد تازه متولد شده در زمان جرج بوش را بدون محافظ، به حال خود رها نماید.

حسن عسگری

نماینده جمهوری اسلامی ایران - تیرانا

1 . www.ekathimerini.com

2 . United Nations Mission in Kosovo (UNMIK)

3 . European Union Rule of Law Mission (EULEX)

منابع

۱. ماهنامه همشهری دیپلماتیک، فهم مشترک، شماره ۲۵، خرداد ۱۳۸۷.

2. www.todayszaman.com
- 3 . Vessela, Tcherenva, On The periphery of the New World Order, Tirana Times (weekly), 14_20 Nov, 2008
4. Vessela, Tcherenva, On The periphery of the New World Order, Tirana Times (weekly), 14_20 Nov, 2008
- 5 . www.irdiplomacy.ir
- 6 . www.b92.net. Obama win means ' greater Focus on Balkans
- 7 . www.newskosowarreport.com
- 8 . <http://2008central.net/2008/02/17/obama-and-clinton-statements-on-kosovo-independence>
9. <http://ecfr.eu/cintent/entry/comentary>
10. <http://www.sofiaecho.com/article/maccain-obama-and-the-balkans>
- 11 . www.ekathimerini.com. Or . Albanian Daily News, 24/Oct/2008
- 12 . Albanian Daily News, 24/Oct/2008
13. www.ekathimerini.com
- 14 .<http://www.sofiaecho.com/article/maccain-obama-and-the-balkans>
15. www.balkaniansight.com
16. <http://www.sofiaecho.com/article/maccain-obama-and-the-balkans>
17. www.ekathimerini.c